

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2023-11-06

Diarienummer:
KSN-2023-03012

Handläggare:
Arnell David

Tryggande av fler åldersgrupper genom Uppsala läns pensionsstiftelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** genom Uppsala läns pensionsstiftelse trygga utfästelser om pension som intjänats till och med år 1997, och som givits av Uppsala kommun åt dess arbetstagare eller tidigare arbetstagare födda till och med oktober år 1945 eller deras efterlevande.

Ärendet

Uppsala kommun ingår tillsammans med Heby kommun och Tierps kommun i en gemensam pensionsstiftelse som har till syfte att trygga utfästelser av ålders- och efterlevandepension som intjänades enligt ett pensionsregelverk som gällde till och med år 1997.

För närvarande kan Uppsala kommun söka gottgörelse från pensionsstiftelsen för pensioner som kommunen betalat ut till personer födda till och med december år 1944.

Värdet på de medel som kommunen avsatt till pensionsstiftelsen har ökat över tid och beräknas nu kunna täcka en större åldersgrupp än tidigare. Genom att låta den så kallade destinatärskretsen omfatta personer födda fram till och med oktober år 1945 får kommunen en ökad möjlighet att utjämna det ekonomiska resultatet och stärka likviditeten när gottgörelse söks samtidigt som de åldersgrupper vars pensionsutfästelser tryggas genom pensionsstiftelsen harmoniseras mer mellan de samverkande kommunerna.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Beslutet att bilda Uppsala läns pensionsstiftelse fattades av kommunfullmäktige den 10 december 2012 §279. Bakgrunden till beslutet var att arbetstagarnas pensionsrätt i det äldre pensionsavtal som gällde fram till och med år 1997 ekonomiskt redovisas som ett framtida åtagande eller en så kallad ansvarsförbindelse. Pensionsrätten inom ansvarsförbindelsen kostnadsförs först när pensionen betalas ut till skillnad från pensioner som intjänats från 1998 som kostnadsförs direkt och redovisas som en skuld i balansräkningen.

Utbetalningarna som kopplas till pensionsrätt som är intjänad till och med år 1997 måste därmed finansieras inom varje års resultat och belastar kommunens likviditet. Genom överförda medel till pensionsstiftelsen kan kommunerna söka gottgörelse och erhålla en utbetalning från pensionsstiftelsen. Uppsala kommuns likviditet har varit god sedan pensionsstiftelsens bildades och har därför aldrig ansökt om gottgörelse från pensionsstiftelsen.

Pensionsstiftelsen har sedan start förvaltats avsatta medel genom olika placering med målet att skapa en avkastning som värdesäkrar de pensionsåtagandena som tryggats genom pensionsstiftelsen. Samtidigt har ansvarsförbindelsen årligen minskat i takt med att pensioner för tryggade åldersgrupper genom pensionsstiftelsen utbetalas. Det har skapat en överfondering genom att värdet på placerat kapital överstiger ansvarsförbindelsen. Överfonderingen minskade år 2022 genom att kommunstyrelsen den 14 december 2022 §58 beslutade om att trygga åldersgrupper födda fram till och med år 1944 genom pensionsstiftelsen.

Marknadsvärdet på Uppsala kommuns andel av placerat kapital i Uppsala läns pensionsstiftelse per den 30 september 2023 uppgår till cirka 772 miljoner kronor. Beaktat den särskilda löneskatten som återbetalas från Skatteverket är värdet cirka 959 miljoner kronor. Ansvarsförbindelsen för nuvarande destinatärer prognostiseras vid utgången av 2023 till 572 miljoner kronor, exklusive särskild löneskatt. Det innebär att kommunen har en överfondering på cirka 200 miljoner kronor, exklusive den särskilda löneskatten.

Överfonderingen ger en möjlighet att utöka den åldersgrupp vars pensioner tryggas genom pensionsstiftelsen. Detta är önskvärt eftersom Uppsala kommun genom att utöka destinatärskretsen dels kan ansöka om högre årliga utbetalningar från pensionsstiftelsen i form av gottgörelse när likviditetsbehovet ökar, dels för att i större utsträckning harmonisera de åldersgrupper som de samverkande kommunerna har tryggt genom pensionsstiftelsen.

Genom att utöka destinatärskretsen till personer födda till och med oktober 1945 ökar ansvarsförbindelsen som tryggas av pensionsstiftelsen till 676 miljoner kronor, exklusive särskild löneskatt. Efter utökningen kvarstår en överfondering på 95 miljoner kronor som marginal i rådande osäkra marknadsläge, beaktat marknadsvärdet per 30 september 2023.

Hur mycket kommunen kan ansöka om i gottgörelse begränsas av hur stora pensionsutbetalningar som gjorts till destinatärskretsen under det senast föregående kalenderåret. Vid utökande av destinatärskretsen till personer födda till och med oktober 1945 ökar möjligheten att erhålla gottgörelse från pensionsstiftelsen med cirka tio miljoner kronor per år, exklusive särskild löneskatt. Beaktat den utökade destinatärskretsen kan Uppsala kommun nästa år ansöka om gottgörelse från pensionsstiftelsen för utbetalningar kommunen haft under 2023 med drygt 90 miljoner kronor.

Det nya redovisningsregelverk som träder i kraft 2024 medför att transaktioner och åtaganden till och från en pensionsstiftelse ska resultatföras i sin helhet samt att avsatta medel ska marknadsvärderas. En utökad destinatärskrets ger därmed en större framtida möjlighet för Uppsala kommun att både resultat- och likviditetsreglera vid en ansökan om gottgörelse från pensionsstiftelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut får inga ekonomiska konsekvenser 2023 och påverkar inte årets resultat. Det ger däremot kommunen större möjligheter att vid behov söka gottgörelse från pensionsstiftelsen under kommande år.

Genom att utöka destinatärskretsen till personer födda till och med oktober 1945 kan Uppsala kommun ansöka om gottgörelse om drygt 90 miljoner kronor under 2024, vilket är ungefär 10 miljoner kronor mer än om ingen utökning av destinatärskretsen sker.

Enligt det nya redovisningsregelverket som träder i kraft 1 januari 2024 kommer gottgörelse från 2024 i sin helhet möta de kostnadsförda pensionsutbetalningarna i resultaträkningen samtidigt som likviditeten stärks.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 6 november 2023

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör